

גיליון מס' 574 פרשת כי תצא
תשפ"ד שנה שנים עשרה

נידב ע"י ידידיו
הרב דוד כץ וב"ב שליט"א
מניו יורק ארה"ב

דברי שי"ח

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ח קניבסקי זצוק"ל

אבעלי אסופות - היתקע שופר בעיר"א

נידב ע"י ידידיו הרב דוד כץ וב"ב שליט"א
מניו יורק ארצה"ב

לכבוד השמחה במעונם שמחת עלית לתורה של בנם החתן כמר
מאיר יוסף הי"ו ע"ב הכלה בת הרה"ג בנש"ק הרב **אליעזר
וואגל וב"ב שליט"א** ויה"ר שיזכו לבנות בית נאמן בישראל
לתפארת בית אבותם ויזכו המחוננים והחתן כלה לשפע ברכה
והצלחה ולכוח"ט ולשנה טובה ומתוקה וכט"ס

מנין שלא תקעו בשחרית יתקעו במנחה

אין נוהגים לתקוע רק בשחרית משום שמספיק לתקוע פעם
אחת ביום וא"צ לתקוע פעמיים, אבל כשלא תקעו בשחרית
יכולים לתקוע במנחה, (מועדי הגר"ח ח"א סי' שצ"ד שיח התורה ח"א
עמוד ש"ח אות א' ר"ט).

ברית מילה אחר התקיעות

כשיש ברית מילה אמר רבינו זצ"ל שתוקעים ואח"כ מלים,
אע"פ שמילה תדיר דתקיעות נחשב כגמר התפילה, (האלולים קדש
לה' פ"ה סי"א).

לחנך קטנים בתקיעות אלו

השיב רבינו זצ"ל שטוב לחנך הקטנים ג"כ בתקיעת שופר של
חודש אלול וכגון להביא שופר לחיידך, וכמו בכל עניני חינוך,
(מועדי הגר"ח ח"א סי' שצ"ז האלולים קדש לה' פ"ה סי"ב ועי' בדרשות
מהר"ח אור זרוע סי' ל"ג, וכן עי' בהליכות חיים ח"ב על מועדים חודש אלול
עמ' כ"א בהערה ט"ו, ומרן הגרא"מ שך זצ"ל אמר לאמרו"ר להעבירני לתשב"ד
מטעם זה שלא תקעו היכן שלמדתי, ואמר היום אתה מעביר אותי).

נשים אינם במנהג זה

השיב רבינו זצ"ל, שנשים אינן מחמירות לשמוע תקיעת שופר
בחודש אלול ופוחמעי"ד, (האלולים קדש לה' פ"ה סי"ג), ואם
מתפללות בביהכ"נ צריכות לשמוע, (מועדי הגר"ח ח"א סי' שצ"ה).

שמייעה דרך הטלפון

כתב רבינו זצ"ל שלא מסתבר שיהיה אפשר לשמוע תקיעות
באלול דרך הטלפון, (מועדי הגר"ח ח"א סי' שצ"ב), ורק בשעת הדחק
אפשר לשמוע תקיעת שופר באלול דרך הטלפון כשאי אפשר
בענין אחר עכ"ד (האלולים קדש לה' פ"ה הערה ר"כ).

לועג לרש בתקיעות באלול

בענין תקיעת שופר באלול בד' אמות של מת, אם יש בזה משום
לועג לרש, השיב רבינו זצ"ל אין ראוי, (מועדי הגר"ח ח"ב סי' תכ"ח).

אם קטן יכול לתקוע בביהכ"נ

נשאל רבינו זצ"ל, בית כנסת שרואים בחודש אלול שלפתע אין
להם גדול שיתקע את מה שנוהגים לתקוע בחודש אלול, ויש
שם קטן פחות מגיל בר מצוה שיודע לתקוע, האם אפשר
בדיעבד ליתן לקטן הזה מעל גיל חינוך שיתקע, כי אין זה תקיעה
של חובה, או שאין זה כבוד הציבור שקטן תוקע, ועדיף שלא
יתקעו כלל מלידת לקטן פחות מגיל בר מצוה שיתקע, והשיב,
יכול. (קובץ בעקבי שיח ל"ב י"א) עוד כתב, אם אין שם בעל תוקע
אלא קטן מסתבר שיכול לתקוע, אם הגיע לחינוך, (מועדי הגר"ח
ח"א סי' שצ"ז), אכן לכתחילה יש לגדול לתקוע מפני כבוד הציבור,
(האלולים קדש לה' פ"ה הערה רנ"ב וכן השיב לגבי הדלקת נ"ח בביהכ"נ
שאפ"י אם מכוונין לכבוד הקטן כדי לחזקו בהתמדה בתורה וכיר"ב לא מהני
מחילתם לוותר על גנאי הציבור ע"ש).

מדור זה נכתב לעילוי נשמת

אבי מורי הרב ברוך מאיר ב"ר יעקב ישעיהו ויסברג זצ"ל
ואמי מורתי מרת רבקה בת רבי פסח יעקב אנגל זצ"ל תנצב"ה

עורך: יצחק גולדשטוף

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק ☎ 053-3145900

תקיעות בחדש אלול
מנהיגו להתחיל לתקוע מב' דר"ח אלול, ונשאל רבינו זצ"ל,
למה מחמית ספק אנחנו לא נוהגים להתחיל מיום א' דר"ח אלול,
וכתב וז"ל, ונשאלו אלא מנהג עכ"ל, (האלולים קדש לה' פ"ה הערה
רכ"ט), ונשאל רבינו זצ"ל בטעם השמטת השו"ע לדין תקיעת
שופר באלול ורק הרמ"א הביאו, והשיב, אולי לא נהגו בזמנו,
(מועדי הגר"ח ח"ב סי' תכ"ו), עוד כתב דתלוי במנהג המקומות, (פתי
חיים מכתב קכ"ג סי"א ועי' דבפדר"א מבואר דהוא תקנ"ה, ועי' בלשון השו"ע
דמר"ח אלול משכימין לסליחות ועי' כ' הרמ"א דאנו תוקעין בשופר, וי"ל
דכוננו דבני ספרד מנהגם הוא לתקוע מחמת הסליחות, שבכל יום באמצע
אמירת הסליחות באמרם י"ג מדות תשר"ת תש"ת תר"ת וכן בתוך קדיש
תקבל, והטעם כדי לקיים ג"כ את מנהג תקיעת שופר כמש"כ הכה"ח סי'
תקפ"א סי"ק י"ג, ועי' כ' הרמ"א דאנו א"א סליחות רק תוקעין בשופר, ועי'
בשו"ת לחם שלמה אר"ח מהדו"ת סי' פ' שמבאר למה השמיט המחבר את
מנהג ישראל לתקוע שופר בחודש אלול).

ובס' מחשבת עם (אלול סי' א' עמוד ת"ג) שאל מרבינו זצ"ל לדעת
הרמ"א דמברכין אף על המנהג וכגון ברכת הלל בראש חודש
כמבואר בשו"ע (סי' תמ"ב ס"ב) מדוע אין מברכין על תקיעת שופר
דאלול, והשיב רבינו זצ"ל, וז"ל הוא מנהג שלא נזכר בגמ' אלא
במדרשות ואין מברכין על זה, ועי' בענפי משה (ר"ה סי' ב) מש"כ
בזה.

מנהג התקיעות בציבור ולא ביחיד

השיב רבינו זצ"ל, דמנהג התקיעות בחדש אלול נקבע לציבור
אך המתפלל ביחידות אין צריך לתקוע (שו"ת רבב"א ח"א סי' שצ"ד
ובקובץ בעקבי שיח ל"ד עמוד ב' השיב רבינו בענין אם נתקן גם למתפלל
ביחיד, כמדומה שלא, וכ"ה בשו"ת אגרות מ"א ח"ד סי' כ"א אות ה') וכ"ה
במהר"ח או"י בדרשות (סי' ל"ב) היתקע שופר בעיר בעיר זה
ביהכ"נ שנא' בעיר אלקינו הר קדשו, ובקהלת רבה (פרשה ט' סי'
ז) ד"א עיר קטנה זה בית הכנסת, ואנשים בה מעט זה ציבור.
וכ"ז אם התפלל ביחידות אבל אם התפללו ציבור ולא היה שופר
בביהכ"נ שהתפלל, השיב רבינו זצ"ל, דנכון ללכת לביהכ"נ אחר
ולשמוע תקיעת שופר, (דולה ומשקה סי' תקפ"א), אם יש תשעה
אנשים שהתאספו להתפלל ביחד ולא הגיע העשירי והתפללו
אף שלא היה מנין, השיב רבינו זצ"ל, דישיב לתקוע בשופר בסוף
התפילה דזה עדיין נחשב כציבור לגבי הענין לתקוע בשופר אחר
התפילה, (האלולים קדש לה' פ"ה הערה רנ"א).

שמיעת תקיעות באמצע שמו"ע ובאמצע עלינו לשבח

מי שעומד באמצע שמו"ע אין לו להפסיק לשמוע תקיעות אלו,
וז"ל רבינו במכתב, מדינא יכול אבל אין ראוי כיון שהוא רק
מנהג עכ"ל, (האלולים קדש לה' פ"ה הערה רנ"ו), ואם שומע באמצע
עלינו לשבח כתב רבינו יפסיק רגע וישמע, (קובץ בעקבי שיח ל"ב
עמוד י', ועי' קובץ ל"ד עמוד ב' דאפשר לשמוע גם באמצע התפילה).

שמע תקיעות לפני התפילה

מי ששמע תקיעת שופר קודם שהתפלל ממנין אחר שסיימו
תפילתם ותקעו יצא בשמיעת תקיעות אלו ולא צריך להמתין
עד שהמנין שבו הוא מתפלל תוקעים, (דולה ומשקה סי' תקפ"א).

מי שיתקע לעצמו בבית אה"כ

מי שממהר בחודש אלול לצאת לפני סוף התפילה ולא מספיק
לשמוע תקיעת שופר, ויש לו שופר בביתו, נשאל רבינו, האם
חייב או ראוי לתקוע לעצמו בזמן אחר, או לא חייב כלום.
והשיב, אין חיוב. (בעקבי שיח ל"ב עמוד ז').

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 שלוחה-1586

קהילות 073-2757000 שלוחה-4310